

1585

KONWENCJA UNESCO

w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego,

sporządzona w Paryżu dnia 20 października 2005 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 20 października 2005 r. została sporządzona w Paryżu Konwencja UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, w następującym brzmieniu:

KONWENCJA W SPRAWIE OCHRONY I PROMOWANIA RÓŻNORODNOŚCI FORM WYRAZU KULTUROWEGO

Konferencja Generalna Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury, która zebrała się w Paryżu w dniach 3–21 października 2005 roku na 33 sesji,

stwierdzając, że różnorodność kulturowa jest cechą właściwą ludzkości,

świadoma, że różnorodność kulturowa stanowi wspólne dziedzictwo ludzkości oraz że powinna być szanowana i chroniona z korzyścią dla wszystkich,

wiedząc, że różnorodność kulturowa tworzy bogaty i zróżnicowany świat, poszerzający możliwości wyboru i stanowiący podłoże dla rozkwitu ludzkich zdolności oraz wartości, i jest w związku z tym główną siłą napędową trwałego i zrównoważonego rozwoju wspólnot, ludów i narodów,

przypominając, że różnorodność kulturowa rozwijająca się w warunkach demokracji, tolerancji, sprawiedliwości społecznej i wzajemnego poszanowania między narodami i kulturami, jest niezbędna dla pokoju i bezpieczeństwa w skali lokalnej, krajowej i międzynarodowej,

uroczyście podkreślając wagę różnorodności kulturowej dla pełnej realizacji praw człowieka i podstawowych wolności głoszonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz w innych powszechnie uznawanych aktach,

podkreślając konieczność uwzględnienia kultury jako elementu strategicznego narodowych i międzynarodowych polityk rozwojowych oraz międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju, mając wzgląd również na Deklarację milenijną Organizacji Narodów Zjednoczonych (2000), która kładzie nacisk na eliminację ubóstwa,

biorąc pod uwagę, że kultura przybiera rozmaite formy w czasie i przestrzeni oraz że różnorodność ta przejawia się w niepowtarzalności i mnogości tożsamości, a także w formach wyrazu kulturowego narodów i społeczeństw tworzących ludzkość,

uznając znaczenie tradycyjnej wiedzy, a zwłaszcza systemów wiedzy ludów autochtonicznych, jako źródła bogactwa niematerialnego i materialnego oraz jej pozytywnego wkładu w trwałe i zrównoważony rozwój, a także konieczność zapewnienia jej odpowiedniej ochrony i promocji,

uznając konieczność podejmowania kroków mających na celu ochronę różnorodności form wyrazu kulturowego, w tym różnorodności zawartych w nich treści, zwłaszcza w sytuacjach, w których grozi zanik lub poważne ograniczenie form wyrazu kulturowego,

podkreślając znaczenie kultury dla spójności społecznej w ogóle, a jej wkład w poprawę statusu i roli kobiet w społeczeństwie w szczególności,

świadoma, że różnorodność kulturową zasila swobodny przepływ idei, a podsyca ją nieustająca wymiana i interakcje między kulturami,

stwierdzając z całą mocą, że wolność myśli, wypowiedzi i informacji, a także różnorodność środków przekazu umożliwiają rozkwit form wyrazu kulturowego w społeczeństwach,

uznając, że różnorodność form wyrazu kulturowego, w tym tradycyjnych form wyrazu kulturowego, jest istotnym czynnikiem pozwalającym jednostkom i ludom na wyrażanie swoich idei i wartości oraz dzielenie się tymi ideami i wartościami z innymi,

przypominając, że różnorodność językowa jest podstawowym elementem różnorodności kulturowej, oraz podkreślając z całą mocą zasadniczą rolę, jaką edukacja odgrywa w ochronie i promowaniu form wyrazu kulturowego,

biorąc pod uwagę znaczenie żywotności kultur, w tym dla osób należących do mniejszości i dla ludów autochtonicznych, żywotności, która przejawia się w ich wolności tworzenia, rozpowszechniania i dystrybucji własnych tradycyjnych form wyrazu kulturowego oraz w wolności korzystania z dostępu do nich w taki sposób, by było to korzystne dla ich rozwoju,

podkreślając żywotne znaczenie interakcji między kulturami i twórczości, które zasilają i odnawiają formy wyrazu kulturowego, a także umacniają rolę tych, którzy działają na rzecz rozwoju kultury dla postępu społeczeństwa jako całości,

uznając znaczenie praw własności intelektualnej dla wspierania tych, którzy mają udział w twórczości kulturalnej,

przekonana, że działalność, dobra i usługi kulturalne mają znaczenie zarówno ekonomiczne jak i kulturowe, ponieważ są nośnikami tożsamości, wartości oraz znaczeń i w związku z tym nie powinny być traktowane jako mające wyłącznie wartość handlową,

zauważając, że procesy globalizacji, wspomagane szybkim rozwojem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, tworząc niespotykane dotąd warunki dla zbliżenia kultur, stanowią jednocześnie wyzwanie dla różnorodności kulturowej, zwłaszcza wobec zagrożenia brakiem równowagi między krajami bogatymi i biednymi,

świadoma szczególnego charakteru mandatu powierzonego UNESCO w celu zapewnienia poszanowania różnorodności kultur i zalecania zawierania takich umów międzynarodowych, jakie UNESCO uzna za konieczne dla ułatwienia swobodnego przepływu idei za pośrednictwem słów i obrazów,

odnosząc się do postanowień aktów międzynarodowych przyjętych przez UNESCO i dotyczących różnorodności kulturowej oraz wykonywania praw kulturalnych, w szczególności do Powszechnej deklaracji UNESCO o różnorodności kulturowej z 2001 r.,

przyjmuje niniejszą konwencję w dniu 20 października 2005 roku:

I. Cele i zasady przewodnie

Artykuł 1 – Cele

Celami niniejszej konwencji są:

- (a) ochrona i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego;
- (b) tworzenie takich warunków dla kultur, by mogły się w pełni rozwijać i swobodnie na siebie oddziaływać w sposób przynoszący im wzajemne korzyści;
- (c) zachęcanie do dialogu kultur w celu zapewnienia szerszej i zrównoważonej wymiany kulturalnej na świecie na rzecz wzajemnego poszanowania kultur i szerzenia kultury pokoju;
- (d) popieranie międzykulturowości w celu rozwijania interakcji między kulturami w duchu budowania pomostów między narodami;
- (e) promowanie poszanowania różnorodności form wyrazu kulturowego i uświadamianie jej wartości na płaszczyźnie lokalnej, krajowej i międzynarodowej;
- (f) potwierdzenie znaczenia związku między kulturą i rozwojem dla wszystkich krajów, zwłaszcza dla krajów rozwijających się, a także wspieranie działań podejmowanych na szczeblu krajowym i międzynarodowym, ukierunkowanych na uznanie prawdziwej wartości tego związku;
- (g) uznanie szczególnego charakteru działalności, dóbr i usług kulturalnych jako nośników tożsamości, wartości oraz znaczeń;
- (h) potwierdzenie suwerennego prawa państw do stosowania, przyjmowania i wprowadzania w życie polityk oraz środków, jakie uznają one za stosowne w celu ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego na swoim terytorium;
- (i) umacnianie współpracy i solidarności międzynarodowej w duchu partnerstwa, zwłaszcza w celu zwiększenia potencjału krajów rozwijających się w zakresie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego.

Artykuł 2 – Zasady przewodnie

1. Zasada poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności

Różnorodność kulturowa może być chroniona i promowana jedynie wtedy, gdy zagwarantowane są prawa człowieka i podstawowe wolności, takie jak wolność wypowiedzi, informacji i komunikowania a także gdy jednostka ma możliwość wyboru form wyrazu kulturowego. Nikt nie może powoływać się na postanowienia niniejszej konwencji w celu naruszenia praw człowieka i podstawowych wolności określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka lub zagwarantowanych prawem międzynarodowym ani w celu ograniczania ich zakresu.

2. Zasada suwerenności

Państwa, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i z zasadami prawa międzynarodowego, mają suwerenne prawo do wprowadzania środków i polityk mających na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego na swoim terytorium.

3. Zasada równej godności i poszanowania wszystkich kultur

Ochrona i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego zakładają uznanie równej godności i poszanowanie wszystkich kultur, w tym kultur osób należących do mniejszości i kultur ludów autochtonicznych.

4. Zasada solidarności i współpracy międzynarodowej

Międzynarodowa współpraca i solidarność powinny mieć na celu umożliwianie wszystkim krajom, a zwłaszcza krajom rozwijającym się, tworzenia i umacniania własnych środków wyrazu kulturowego na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym, w tym przemysłów kultury, bez względu na to, czy przemysły te dopiero powstają, czy już istnieją.

5. Zasada komplementarności ekonomicznych i kulturowych aspektów rozwoju

Z uwagi na fakt, że kultura jest jedną z głównych sił napędowych rozwoju, kulturowe aspekty rozwoju są równie istotne jak jego aspekty ekonomiczne, a jednostki i narody mają podstawowe prawo do uczestniczenia w kulturze i korzystania z niej.

6. Zasada trwałego i zrównoważonego rozwoju

Różnorodność kulturowa jest wielkim bogactwem jednostek i społeczeństw. Ochrona, promowanie i zachowanie różnorodności kulturowej są podstawowym warunkiem trwałego i zrównoważonego rozwoju dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń.

7. Zasada sprawiedliwego dostępu

Sprawiedliwy dostęp do szerokiej i zróżnicowanej gamy form wyrazu kulturowego pochodzących z całego świata oraz dostęp kultur do środków wyrazu i upowszechniania stanowią istotne czynniki wspierające różnorodność kulturową i pogłębiające wzajemne zrozumienie.

8. Zasada otwartości i równowagi

Gdy Państwa wprowadzają środki mające na celu wspieranie różnorodności form wyrazu kulturowego, winny dbać o promowanie, w sposób właściwy, otwartości na inne kultury na świecie i zapewnić, by te środki były zgodne z celami niniejszej konwencji.

II. Zakres stosowania

Artykuł 3 – Zakres stosowania

Niniejszą konwencję stosuje się do polityk i środków wprowadzonych przez strony w związku z ochroną i promowaniem różnorodności form wyrazu kulturowego.

III. Definicje

Artykuł 4 – Definicje

Dla celów niniejszej konwencji przyjmuje się następujące definicje:

1. Różnorodność kulturowa

„Różnorodność kulturowa” odnosi się do wielości form, poprzez które kultury grup i społeczeństw znajdują swój wyraz. Wspomniane sposoby wyrażania kultury przekazywane są w obrębie grup i społeczeństw, a także pomiędzy nimi.

Różnorodność kulturowa przejawia się nie tylko w zróżnicowanych formach, poprzez które wyraża się, wzbogaca i jest przekazywane, dzięki różnorodności form wyrazu kulturowego, dziedzictwo kulturowe ludzkości, ale także w różnych postaciach twórczości artystycznej, wytwarzania, rozpowszechniania, dystrybucji form wyrazu kulturowego i korzystania z nich, niezależnie od stosowanych środków i technik.

2. Treść kulturowa

„Treść kulturowa” odnosi się do znaczenia symbolicznego, do wymiaru artystycznego oraz do wartości kulturowych, które wywodzą się z tożsamości kulturowych lub je wyrażają.

3. Formy wyrazu kulturowego

„Formy wyrazu kulturowego” oznaczają formy, które są efektem twórczości jednostek, grup i społeczeństw i które zawierają treść kulturową.

4. Działalność, dobra i usługi kulturalne

„Działalność, dobra i usługi kulturalne” oznaczają działalność, dobra i usługi, które — rozpatrywane z punktu widzenia ich właściwości, wykorzystania bądź celowości, niezależnie od wartości handlowej, jaką mogą mieć — przedstawiają lub przekazują formy wyrazu kulturowego. Działalność kulturalna może być celem samym w sobie lub też może przyczyniać się do wytwarzania dóbr i usług kulturalnych.

5. Przemysły kultury

„Przemysły kultury” oznaczają przemysły wytwarzające i rozpowszechniające dobra lub usługi kulturalne, zgodnie z definicją określoną wyżej w ustępie 4.

6. Polityki kulturalne i związane z nimi środki

„Polityki kulturalne i związane z nimi środki” oznaczają polityki i środki dotyczące kultury, wprowadzane na szczeblu lokalnym, krajowym, regionalnym lub międzynarodowym, bez względu na to, czy są one ukierunkowane na kulturę jako taką, czy też mają wywierać bezpośredni wpływ na formy wyrazu kulturowego jednostek, grup lub społeczeństw, w tym na tworzenie, wytwarzanie, rozpowszechnianie i dystrybucję działalności, dóbr i usług kulturalnych oraz na dostęp do nich.

7. Ochrona

„Ochrona” oznacza wprowadzenie środków mających na celu zachowanie, chronienie i pogłębianie różnorodności form wyrazu kulturowego.

„Chronić” oznacza wprowadzać wspomniane środki.

8. Międzykulturowość

„Międzykulturowość” odnosi się do występowania różnych kultur i do równoważnych interakcji między nimi, a także do możliwości tworzenia wspólnych form wyrazu kulturowego na drodze dialogu i wzajemnego poszanowania.

IV. Prawa i obowiązki stron

Artykuł 5 – Zasada ogólna dotycząca praw i obowiązków

1. Strony potwierdzają z całą mocą, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, zasadami prawa międzynarodowego i uznawanymi powszechnie aktami dotyczącymi praw człowieka, swoje suwerenne prawo do tworzenia i wdrażania polityki kulturalnej oraz do wprowadzania środków mających na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego, a także do umacniania współpracy międzynarodowej dla osiągnięcia celów niniejszej konwencji.
2. Gdy strona wdraża polityki i wprowadza środki mające na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego na swoim terytorium, polityka i środki stosowane przez tę stronę muszą być spójne z postanowieniami niniejszej konwencji.

Artykuł 6 – Prawa stron na szczeblu krajowym

1. W ramach swej polityki kulturalnej i środków, o których mowa w art. 4 ust. 6, a także z uwagi na własne szczególne uwarunkowania i potrzeby, każda ze stron może wprowadzać środki mające na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego.
2. Środki takie mogą obejmować:
 - (a) regulacje mające na celu ochronę i promowanie różnorodności form wyrazu kulturowego;
 - (b) środki, które w sposób właściwy stwarzają sprzyjające warunki dla krajowej działalności kulturalnej oraz krajowych dóbr i usług kulturalnych pośród całokształtu działalności kulturalnej oraz dóbr i usług kulturalnych dostępnych na terytorium danego kraju, w zakresie ich tworzenia, wytwarzania, rozpowszechniania, dystrybucji i korzystania z nich, w tym środki dotyczące języka stosowanego w takiej działalności oraz takich dobrach i usługach;
 - (c) środki mające na celu zapewnienie niezależnym krajowym przemysłom kultury i działalności sektora nieformalnego rzeczywistego dostępu do środków wytwarzania, rozpowszechniania i dystrybucji działalności kulturalnej oraz dóbr i usług kulturalnych;
 - (d) środki mające na celu przyznanie publicznej pomocy finansowej;
 - (e) środki mające na celu zachęcanie organizacji typu non-profit oraz instytucji publicznych i prywatnych, artystów i innych osób zawodowo związanych z kulturą do rozwijania i promowania swobodnej wymiany i swobodnego

przepływu idei i form wyrazu kulturowego oraz działalności kulturalnej oraz dóbr i usług kulturalnych a także do pobudzania ducha kreatywności i przedsiębiorczości w prowadzonej działalności;

- (f) środki mające na celu powoływanie i odpowiednie wspieranie instytucji publicznych;
- (g) środki mające na celu zachęcanie i wspieranie artystów i innych osób, które mają udział w tworzeniu form wyrazu kulturowego;
- (h) środki mające na celu promowanie różnorodności mediów, w tym za pomocą radia i telewizji publicznej.

Artykuł 7 – Środki mające na celu promowanie form wyrazu kulturowego

1. Strony dołożą starań, by stworzyć na swoim terytorium warunki zachęcające jednostki i grupy społeczne do:
 - (a) tworzenia, wytwarzania, rozpowszechniania i dystrybucji własnych form wyrazu kulturowego oraz do korzystania z dostępu do nich, z należytym uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań i potrzeb kobiet, jak też różnych grup społecznych, w tym osób należących do mniejszości i ludów autochtonicznych;
 - (b) dostępu do różnorodnych form wyrazu kulturowego pochodzących zarówno z ich terytorium, jak z innych krajów świata.
2. Strony dołożą również starań, by uznano istotny wkład artystów i innych osób zaangażowanych w proces twórczy, wspólnot kulturowych i organizacji wspierających ich w pracy, jak również ich kluczową rolę we wzbogacaniu różnorodności form wyrazu kulturowego.

Artykuł 8 - Środki mające na celu ochronę form wyrazu kulturowego

1. Bez uszczerbku dla postanowień art. 5 i 6, strona może stwierdzić, że zaistniały okoliczności szczególne sprawiające, iż formy wyrazu kulturowego na jej terytorium narażone są na ryzyko zniszczenia lub inne poważne zagrożenie, bądź też wymagają one, w jakikolwiek sposób, natychmiastowej ochrony.
2. Strony mogą zastosować wszelkie odpowiednie środki mające na celu ochronę i zachowanie form wyrazu kulturowego w sytuacjach określonych w ust. 1, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji.
3. Strony składają Międzyrządowemu Komitetowi, o którym mowa w art. 23, raport na temat wszelkich środków wprowadzonych w celu sprostania wymogom sytuacji, a Komitet może przedstawić odpowiednie zalecenia.

Artykuł 9 – Wymiana informacji i przejrzystość

Strony:

- (a) w składanych co cztery lata raportach dla UNESCO przedstawiają stosowne informacje dotyczące środków wprowadzanych w celu ochrony i promowania

różnorodności form wyrazu kulturowego na swoim terytorium i na szczeblu międzynarodowym;

- (b) wyznaczają punkt kontaktowy odpowiedzialny za dzielenie się informacjami dotyczącymi niniejszej konwencji;
- (c) dzielą się i wymieniają informacjami dotyczącymi ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego.

Artykuł 10 – Edukacja i uwrażliwianie opinii publicznej

Strony będą:

- (a) ułatwiać i szerzyć zrozumienie dla wagi ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, zwłaszcza za pomocą programów edukacyjnych oraz poprzez uwrażliwianie, w większym stopniu, opinii publicznej;
- (b) współpracować z innymi stronami oraz z organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi dla osiągnięcia celu określonego w niniejszym artykule;
- (c) dokładać starań, by sprzyjać twórczości i zwiększać potencjał produkcyjny poprzez tworzenie programów edukacyjnych i szkoleniowych oraz wymianę w dziedzinie przemysłów kultury. Środki te powinny być wprowadzone w taki sposób, by nie wywierały negatywnego wpływu na tradycyjne formy produkcji.

Artykuł 11 – Udział społeczeństwa obywatelskiego

Strony uznają, że społeczeństwo obywatelskie pełni podstawową rolę w zakresie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego. Strony będą zachęcać społeczeństwo obywatelskie do aktywnego udziału w ich wysiłkach zmierzających do osiągnięcia celów niniejszej konwencji.

Artykuł 12 – Rozwijanie współpracy międzynarodowej

Strony dołożą starań by umacniać współpracę dwustronną, regionalną i międzynarodową w celu stworzenia warunków sprzyjających promowaniu różnorodności form wyrazu kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji wymienionych w art. 8 i 17, przede wszystkim na rzecz:

- (a) ułatwiania dialogu między stronami w zakresie polityki kulturalnej;
- (b) zwiększenia potencjału sektora publicznego w publicznych instytucjach kulturalnych w zakresie strategii i zarządzania dzięki zawodowej i międzynarodowej wymianie kulturalnej oraz dzięki dzieleniu się najlepszymi praktykami;
- (c) umacniania partnerstwa w ramach społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych i sektora prywatnego w celu popierania i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego;
- (d) promowania wykorzystywania nowych technologii i zachęcania do partnerskiej współpracy w celu pełniejszego dzielenia się informacjami i lepszego wzajemnego zrozumienia w dziedzinie kultury, a także popierania różnorodności form wyrazu kulturowego;
- (e) zachęcania do zawierania umów o koprodukcji i współrozpowszechnianiu.

Artykuł 13 – Włączenie kultury do trwałego i zrównoważonego rozwoju

Strony dołożą starań w celu włączenia kultury do polityki rozwojowej na wszystkich szczeblach, dążąc do stworzenia warunków sprzyjających trwałemu i zrównoważonemu rozwojowi oraz, w ramach tych działań, popierania aspektów związanych z ochroną i promowaniem różnorodności form wyrazu kulturowego.

Artykuł 14 – Współpraca na rzecz rozwoju

Strony będą się starały wspierać współpracę na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju i ograniczenia ubóstwa, zwłaszcza w odniesieniu do szczególnych potrzeb krajów rozwijających się, w celu popierania tworzenia się dynamicznego sektora kultury, między innymi za pomocą następujących środków:

- (a) umacnianie przemysłów kultury krajów rozwijających się poprzez:
 - (i) tworzenie i zwiększanie zdolności produkcji i dystrybucji w dziedzinie kultury w krajach rozwijających się;
 - (ii) ułatwianie szerszego dostępu działań, dóbr i usług kulturalnych krajów rozwijających się do rynku światowego i do międzynarodowych sieci dystrybucji;
 - (iii) umożliwianie powstawania zdolnych do funkcjonowania lokalnych i regionalnych rynków;
 - (iv) wprowadzanie, za każdym razem, gdy będzie to możliwe, właściwych środków w krajach rozwiniętych w celu ułatwienia dostępu działalności kulturalnej oraz dóbr i usług kulturalnych krajów rozwijających się do terytorium krajów rozwiniętych;
 - (v) wspieranie pracy twórczej i ułatwianie, w miarę możliwości, mobilności artystów z krajów rozwijających się;
 - (vi) zachęcanie do właściwej współpracy między krajami rozwiniętymi oraz krajami rozwijającymi się, między innymi w dziedzinie muzyki i kinematografii;
- (b) zwiększanie potencjału poprzez wymianę informacji, doświadczeń i wiedzy specjalistycznej, a także szkolenie zasobów ludzkich w krajach rozwijających się, zarówno w sektorze publicznym, jak prywatnym, zwłaszcza w zakresie strategii i zarządzania, tworzenia i wdrażania polityk, promowania i dystrybucji form wyrazu kulturowego, rozwoju średnich, małych i mikro-przedsiębiorstw, stosowania technologii, a także rozwoju i transferu umiejętności;
- (c) transfer technologii poprzez wprowadzenie odpowiedniego systemu motywacyjnego dla transferu technologii i umiejętności zawodowych, zwłaszcza w dziedzinie przemysłów kultury i przedsięwzięć kulturalnych;
- (d) pomoc finansowa poprzez:
 - (i) utworzenie Międzynarodowego Funduszu na rzecz Różnorodności Kulturowej, zgodnie z postanowieniami art. 18;

- (ii) przyznawanie pomocy publicznej na rzecz rozwoju, w zależności od potrzeb, w tym pomocy technicznej w celu pobudzania i wspierania twórczości;
- (iii) inne formy pomocy finansowej, np. pożyczki o niskim oprocentowaniu, subwencje i inne mechanizmy finansowania.

Artykuł 15 – Sposoby współpracy

Strony będą zachęcać do rozwijania współpracy na zasadach partnerstwa w obrębie sektora publicznego i prywatnego oraz organizacji typu non-profit, a także pomiędzy nimi, w celu podejmowania współpracy z krajami rozwijającymi się w zakresie umacniania ich zdolności ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego. Odpowiadając na konkretne potrzeby krajów rozwijających się, wspomniane nowatorskie formy partnerstwa będą kładły szczególny nacisk na rozwój infrastruktury, zasobów ludzkich i polityki oraz na wymianę działalności kulturalnej oraz dóbr i usług kulturalnych.

Artykuł 16 – Preferencyjne warunki dla krajów rozwijających się

Kraje rozwinięte będą ułatwiać wymianę kulturalną z krajami rozwijającymi się, przyznając w odpowiednich ramach instytucjonalnych i prawnych preferencyjne warunki artystom oraz innym pracownikom i działaczom sektora kultury, a także dobrom i usługom kulturalnym z krajów rozwijających się.

Artykuł 17 – Współpraca międzynarodowa w sytuacjach poważnego zagrożenia form wyrazu kulturowego

Strony będą współpracować w celu udzielania sobie wzajemnej pomocy, w szczególności na rzecz krajów rozwijających się, w sytuacjach, o których mowa w art. 8.

Artykuł 18 – Międzynarodowy Fundusz na rzecz Różnorodności Kulturowej

1. Tworzy się „Międzynarodowy Fundusz na rzecz Różnorodności Kulturowej”, zwany dalej „funduszem”.
2. Fundusz będzie się składał z powierzonych mu środków depozytowych, zgodnie z regulaminem finansowym UNESCO.
3. Na środki Funduszu składają się:
 - (a) dobrowolne wpłaty dokonywane przez strony;
 - (b) fundusze przyznane na ten cel przez Konferencję Generalną UNESCO;
 - (c) wpłaty, darowizny lub zapisy dokonywane przez inne państwa, organizacje i programy systemu Narodów Zjednoczonych, inne regionalne lub międzynarodowe organizacje, a także instytucje publiczne lub prywatne bądź też osoby prywatne;
 - (d) wszelkie odsetki należne od środków Funduszu;
 - (e) fundusze uzyskane ze zbiorów i wpływy z imprez zorganizowanych na rzecz Funduszu;
 - (f) wszelkie inne środki dozwolone w regulaminie Funduszu.

4. Decyzję o wykorzystaniu środków Funduszu podejmuje Międzyrządowy Komitet na podstawie wytycznych przyjętych przez Konferencję Stron, o której mowa w art. 22.
5. Międzyrządowy Komitet może przyjmować wpłaty i inne formy pomocy na cele ogólne lub konkretne, dotyczące określonych projektów, pod warunkiem że te projekty zostały przezeń zatwierdzone.
6. Wpłaty na rzecz Funduszu nie mogą wiązać się z żadnymi warunkami natury politycznej, ekonomicznej bądź innej, które byłyby niezgodne z celami niniejszej konwencji.
7. Strony będą starać się dokonywać dobrowolnych wpłat w sposób regularny, aby umożliwić wprowadzanie w życie niniejszej konwencji.

Artykuł 19 - Wymiana, analiza i upowszechnianie informacji

1. Strony uzgadniają, że będą wymieniać informacje i dzielić się wiedzą specjalistyczną w zakresie gromadzenia danych i statystyk dotyczących różnorodności form wyrazu kulturowego, a także w zakresie najlepszych praktyk na rzecz jej ochrony i promowania.
2. UNESCO będzie ułatwiać, dzięki mechanizmom istniejącym w ramach Sekretariatu, gromadzenie, analizę i rozpowszechnianie wszelkich stosownych informacji, statystyk i najlepszych praktyk.
3. Ponadto UNESCO utworzy i będzie aktualizować bank danych dotyczących poszczególnych sektorów i instytucji rządowych, prywatnych i typu non-profit, prowadzących działalność w zakresie form wyrazu kulturowego.
4. W celu ułatwienia gromadzenia danych UNESCO będzie zwracać szczególną uwagę na rozwijanie potencjału i wiedzy specjalistycznej stron, które składają wniosek o pomoc w tym zakresie.
5. Zbieranie informacji, o których mowa w niniejszym artykule, uzupełnia informacje gromadzone zgodnie z postanowieniami art. 9.

V. Powiązania z innymi aktami

Artykuł 20 – Powiązania z innymi aktami: wzajemne wsparcie, komplementarność i brak podporządkowania

1. Strony uznają, że będą w dobrej wierze wypełniać swoje zobowiązania wynikające z niniejszej konwencji oraz wszystkich innych traktatów, których są stronami. W związku z powyższym postanowieniem, nie podporządkowując niniejszej konwencji postanowieniom żadnego innego traktatu:
 - (a) strony będą popierać wzajemne wspieranie się postanowień niniejszej konwencji oraz pozostałych traktatów, których są stronami; a także

- (b) interpretując i stosując inne traktaty, których są stronami, lub podejmując inne zobowiązania międzynarodowe, strony będą uwzględniać stosowne postanowienia niniejszej konwencji.
2. Żadne z postanowień niniejszej konwencji nie może być interpretowane jako zmieniające prawa i obowiązki stron wynikające z innych traktatów, których są stronami.

Artykuł 21 – Konsultacje i współpraca międzynarodowa

Strony podejmują się promować cele i zasady niniejszej konwencji na innych forach międzynarodowych. W tym celu oraz stosownie do potrzeb strony będą konsultować się wzajemnie, mając na uwadze wspomniane cele i zasady.

VI. Organy konwencji

Artykuł 22 – Konferencja Stron

1. Powołuje się Konferencję Stron. Konferencja Stron jest plenarnym i najwyższym organem niniejszej konwencji.
2. Konferencja Stron zbiera się na posiedzeniu zwyczajnym co dwa lata, w miarę możliwości w ramach Konferencji Generalnej UNESCO. Może zebrać się na posiedzeniu nadzwyczajnym, jeżeli podejmie taką decyzję lub jeżeli wniosek w tej sprawie zostanie skierowany do Międzyrządowego Komitetu przez co najmniej jedną trzecią stron.
3. Konferencja Stron uchwała swój regulamin wewnętrzny.
4. Zadania Konferencji Stron obejmują, między innymi:
 - (a) wybór członków Międzyrządowego Komitetu;
 - (b) otrzymywanie i analizę raportów stron niniejszej konwencji, przekazywanych przez Międzyrządowy Komitet;
 - (c) zatwierdzanie wytycznych operacyjnych przygotowywanych, na jej wniosek, przez Międzyrządowy Komitet;
 - (d) wprowadzanie wszelkich innych środków, jakie uzna za niezbędne dla promowania celów niniejszej konwencji.

Artykuł 23 – Międzyrządowy Komitet

1. Przy UNESCO powołuje się Międzyrządowy Komitet na rzecz ochrony i promocji różnorodności form wyrazu kulturowego, zwany dalej „Międzyrządowym Komitetem”. Składa się on z przedstawicieli 18 państw będących stronami konwencji, wybieranych na czteroletnią kadencję przez Konferencję Stron po wejściu w życie niniejszej konwencji, zgodnie z postanowieniami art. 29.

2. Międzyrządowy Komitet zbiera się raz w roku.
3. Międzyrządowy Komitet podlega Konferencji Stron, działa zgodnie z jej wytycznymi i przed nią odpowiada.
4. Liczba członków Międzyrządowego Komitetu zostanie zwiększona do 24, gdy liczba stron konwencji osiągnie 50.
5. Wybór członków Międzyrządowego Komitetu podlega zasadom równej repartycji geograficznej i rotacji.
6. Bez uszczerbku dla innych kompetencji przyznanych mu na mocy niniejszej konwencji, Międzyrządowy Komitet będzie pełnił następujące funkcje:
 - (a) promowanie celów niniejszej konwencji oraz wspieranie i monitorowanie ich realizacji;
 - (b) przygotowywanie i przedkładanie do zatwierdzenia Konferencji Stron, na jej wniossek, wytycznych operacyjnych dotyczących wdrażania i stosowania postanowień konwencji;
 - (c) przekazywanie Konferencji Stron raportów stron konwencji z własnymi uwagami i streszczeniem ich treści;
 - (d) opracowywanie odpowiednich zaleceń w sytuacjach, o których jest powiadamiany przez strony, zgodnie ze stosownymi postanowieniami niniejszej konwencji, w szczególności zgodnie z postanowieniami art. 8;
 - (e) tworzenie procedur i innych mechanizmów konsultacyjnych dla promowania celów i zasad niniejszej konwencji na innych forach międzynarodowych;
 - (f) wykonywanie wszelkich innych zadań, powierzonych przez Konferencję Stron.
7. Międzyrządowy Komitet, zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym, może w każdej chwili zaprosić do uczestnictwa w swoich zebraniach instytucje publiczne lub prywatne a także osoby fizyczne w celu zasięgnięcia opinii w konkretnych sprawach.
8. Międzyrządowy Komitet sporządzi swój regulamin wewnętrzny i przedstawi go do zatwierdzenia Konferencji Stron.

Artykuł 24 - Sekretariat UNESCO

1. Organy konwencji obsługuje Sekretariat UNESCO.
2. Sekretariat przygotowuje dokumentację Konferencji Stron i Międzyrządowego Komitetu oraz projekty porządku obrad ich zebrań, pomaga przy wdrażaniu podjętych uchwał i sporządza raporty dotyczące wykonywania ich decyzji.

VII. Postanowienia końcowe

Artykuł 25 – Rozwiązywanie sporów

1. W przypadku sporu między stronami konwencji w sprawie interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji, strony będą dążyć do rozstrzygnięcia sporu w drodze negocjacji.
2. Jeżeli zainteresowane strony nie osiągną porozumienia w drodze negocjacji, mogą za wspólną zgodą zwrócić się o pośrednictwo strony trzeciej w rozstrzygnięciu sporu lub wnieść o mediację strony trzeciej.
3. Jeżeli nie skorzystano z procedury pośrednictwa ani mediacji, a spór nie został rozstrzygnięty w drodze negocjacji, pośrednictwa ani mediacji, strona może wnieść o wszczęcie postępowania pojednawczego zgodnie z procedurą opisaną w załączniku do niniejszej konwencji. Strony w dobrej wierze rozważą propozycję rozwiązania sporu przedstawioną przez komisję pojednawczą.
4. Każda ze stron może, w chwili ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, oświadczyć, że nie uznaje postępowania pojednawczego, o którym mowa powyżej. Każda ze stron, która złożyła takie oświadczenie może wycofać je w dowolnym terminie składając oficjalne zgłoszenie dyrektorowi generalnemu UNESCO.

Artykuł 26 - Procedura państw członkowskich w zakresie ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia

1. Niniejsza konwencja podlega procedurze państw członkowskich UNESCO w zakresie ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, zgodnie z odrębnymi procedurami konstytucyjnymi tych państw.
2. Instrumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zostaną złożone u dyrektora generalnego UNESCO.

Artykuł 27 – Przystąpienie

1. Niniejsza konwencja jest otwarta na przystąpienie każdego państwa niebędącego członkiem UNESCO, a będącego członkiem Organizacji Narodów Zjednoczonych lub jednej z jej wyspecjalizowanych agend, które zostało zaproszone do przystąpienia do niej przez Konferencję Generalną UNESCO.
2. Niniejsza konwencja jest również otwarta na przystąpienie do niej terytoriów korzystających z całkowitej autonomii wewnętrznej, uznanej za taką przez Organizację Narodów Zjednoczonych, lecz które nie uzyskały pełnej niepodległości w rozumieniu rezolucji 1514 (XV) Zgromadzenia Ogólnego, a które posiadają kompetencje w sprawach, których dotyczy niniejsza konwencja, w tym kompetencję do zawierania traktatów w tych kwestiach.

3. Następujące postanowienia stosuje się do organizacji regionalnej integracji gospodarczej:
- (a) niniejsza konwencja jest również otwarta na przystąpienie każdej organizacji regionalnej integracji gospodarczej, wobec której, z zastrzeżeniem poniższych postanowień, postanowienia niniejszej konwencji będą w pełni wiążące, w takim samym zakresie, jak wobec państw będących jej stronami;
 - (b) w przypadku gdy jedno lub więcej państw członkowskich takiej organizacji jest również stronami konwencji, dana organizacja i państwo lub państwa członkowskie uzgadniają zakres swojej odpowiedzialności przy wykonywaniu zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. Wspomniany podział odpowiedzialności wchodzi w życie natychmiast po zakończeniu procedury zgłoszeniowej, o którym mowa w punkcie (c). Dana organizacja i państwa członkowskie nie są upoważnione do wspólnego wykonywania praw przyznanych im na mocy niniejszej konwencji. Ponadto, w dziedzinach wchodzących w zakres ich kompetencji, organizacje regionalnej integracji gospodarczej dysponują, przy korzystaniu z przysługującego im prawa głosu, liczbą głosów równą liczbie ich państw członkowskich będących stronami niniejszej konwencji. Organizacja ta nie będzie korzystać z prawa głosu, jeżeli którekolwiek z jej państw członkowskich wykonuje przysługujące mu prawo głosu lub odwrotnie;
 - (c) organizacja regionalnej integracji gospodarczej i jej państwo lub państwa członkowskie, które uzgodniły podział zakresów odpowiedzialności przewidziany w punkcie (b), informują strony o proponowanym podziale w następujący sposób:
 - (i) w akcie przystąpienia organizacja ta wskazuje w sposób szczegółowy podział zakresów odpowiedzialności w sprawach podlegających niniejszej konwencji;
 - (ii) w przypadku późniejszych zmian wprowadzonych do poszczególnych zakresów odpowiedzialności, organizacja regionalnej integracji gospodarczej informuje depozytariusza o każdej propozycji zmiany zakresów odpowiedzialności; natomiast depozytariusz informuje strony o wspomnianej zmianie;
 - (d) państwa członkowskie organizacji regionalnej integracji gospodarczej, które stają się stronami konwencji, uznaje się za posiadające nadal kompetencje we wszystkich dziedzinach, które nie były przedmiotem przeniesienia kompetencji na rzecz organizacji, wyraźnie zadeklarowanego lub zgłoszonego depozytariuszowi;
 - (e) za „organizację regionalnej integracji gospodarczej” uznaje się organizację składającą się z suwerennych państw będących członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych lub jednej z jej wyspecjalizowanych agend, której państwa te przekazały swoje kompetencje w dziedzinach podlegających niniejszej konwencji i która uzyskała właściwe, zgodne z procedurami wewnętrznymi umocowanie, by stać się jej stroną.
4. Akt przystąpienia składany jest u dyrektora generalnego UNESCO.

Artykuł 28 – Punkt kontaktowy

Z chwilą, gdy stają się stronami niniejszej konwencji, każda ze stron wyznacza „punkt kontaktowy” zgodnie z postanowieniami art. 9.

Artykuł 29 – Wejście w życie

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie w terminie trzech miesięcy po dacie złożenia trzydziestego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, jednak tylko wobec państw lub organizacji regionalnej integracji gospodarczej, które złożą odpowiednie dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do tego dnia włącznie. Wejdzie ona w życie dla każdej innej strony w terminie trzech miesięcy po złożeniu przez stronę instrumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.
2. Do celów niniejszego artykułu żaden z dokumentów złożonych przez organizację regionalnej integracji gospodarczej nie powinien zostać uznany za dołączony do dokumentów złożonych już przez państwa członkowskie tejże organizacji.

Artykuł 30 – Federalne lub nieunitarne systemy konstytucyjne

Uznając fakt, że umowy międzynarodowe są jednakowo wiążące dla stron niezależnie od ich systemów konstytucyjnych, poniższe postanowienia stosuje się do stron o federalnym lub niejednolitym systemie konstytucyjnym:

- (a) odnośnie do postanowień niniejszej konwencji, których stosowanie podlega kompetencji federalnej lub centralnej władzy ustawodawczej, zobowiązania rządu federalnego lub centralnego będą takie same, jak zobowiązania stron niebędących państwami federalnymi;
- (b) odnośnie do postanowień niniejszej konwencji, których stosowanie podlega kompetencji poszczególnych jednostek składowych, takich jak stany, hrabstwa, prowincje lub kantony, które nie są, na mocy systemu konstytucyjnego federacji, zobowiązane do wprowadzania środków ustawodawczych, rząd federalny przekaze, w razie konieczności, te postanowienia do wiadomości jednostek składowych, takich jak stany, hrabstwa, prowincje lub kantony, z zaleceniem ich przyjęcia.

Artykuł 31 – Wypowiedzenie

1. Każda ze stron może wypowiedzieć niniejszą konwencję.
2. Wypowiedzenie będzie zgłoszone na piśmie dokumentem złożonym dyrektorowi generalnemu UNESCO.
3. Wypowiedzenie nabierze mocy po upływie dwunastu miesięcy od otrzymania dokumentu wypowiedzenia. Wypowiedzenie nie wpływa w jakikolwiek sposób na zobowiązania finansowe podjęte przez wypowiadającą stronę, aż do dnia, w którym nabierze mocy.

Artykuł 32 – Zadania depozytariusza

Dyrektor generalny UNESCO, jako depozytariusz niniejszej konwencji, informuje państwa członkowskie organizacji, państwa niebędące jej członkami i organizacje regionalnej integracji gospodarczej, o których mowa w art. 27, a także Organizację Narodów Zjednoczonych, o deponowaniu wszelkich instrumentów ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, o których mowa w art. 26 i 27, jak również o wypowiedzeniach, o których mowa w art. 31.

Artykuł 33 – Zmiany

1. Każda ze stron może, za pomocą pisemnego oświadczenia skierowanego do dyrektora generalnego, zgłaszać propozycje zmian do niniejszej konwencji. Dyrektor generalny przekazuje takie oświadczenie wszystkim stronom. Jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od daty przekazania wspomnianego oświadczenia co najmniej połowa stron udzieli pozytywnej odpowiedzi w sprawie wspomnianego wniosku, dyrektor generalny przedstawi tę propozycję na najbliższym posiedzeniu Konferencji Stron do dyskusji i ewentualnego przyjęcia.
2. Zmiany uchwalane są większością dwóch trzecich głosów stron obecnych i uczestniczących w głosowaniu.
3. Po uchwaleniu zmian do niniejszej konwencji są one przedstawiane stronom do ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.
4. Dla stron, które ratyfikowały, przyjęły, zatwierdziły zmiany lub przystąpiły do nich, zmiany te wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od złożenia dokumentów, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, przez dwie trzecie stron. W związku z powyższym dla każdej ze stron, która ratyfikuje, przyjmuje, zatwierdza zmianę lub przystępuje do niej, zmiana ta wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od daty złożenia przez stronę dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.
5. Procedury określonej w ust. 3 i 4 nie stosuje się do zmian przyjętych w odniesieniu do art. 23 dotyczących liczby członków Komitetu Międzyrządowego. Zmiany te wchodzi w życie z chwilą ich przyjęcia.
6. Państwo lub organizacja regionalnej integracji gospodarczej, o której mowa w art. 27, stając się stroną niniejszej konwencji po wejściu w życie zmian zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu, uznaje się, o ile nie wyrazi innych zamiarów, za:
 - (a) stronę niniejszej konwencji w jej zmienionym kształcie; oraz
 - (b) stronę niniejszej konwencji w jej niezmienionym kształcie w stosunku do każdej strony, wobec której zmiany te nie są wiążące.

Artykuł 34 – Teksty autentyczne

Niniejsza konwencja została sporządzona w językach: angielskim, arabskim, chińskim, hiszpańskim, francuskim i rosyjskim, przy czym wszystkie wersje językowe są jednakowo autentyczne.

Artykuł 35 – Rejestracja

Zgodnie z art. 102 Karty Narodów Zjednoczonych, niniejsza konwencja zostanie zarejestrowana w Sekretariacie Organizacji Narodów Zjednoczonych na wniosek dyrektora generalnego UNESCO.

ZAŁĄCZNIK**Postępowanie pojednawcze***Artykuł 1 – Komisja pojednawcza*

Na wniosek jednej ze stron sporu powoływana jest komisja pojednawcza. Komisja składa się z pięciu członków, o ile strony nie postanowią inaczej; każda z zainteresowanych stron wyznacza dwóch członków, a wyznaczeni w ten sposób członkowie wspólnie wybierają przewodniczącego.

Artykuł 2 – Członkowie komisji

W przypadku sporu między więcej niż dwoma stronami, strony działające we wspólnym interesie wyznaczają wspólnie swoich członków komisji za obopólną zgodą. Jeżeli co najmniej dwie strony działają we własnym odrębnym interesie lub w sytuacji, gdy nie osiągnięto porozumienia co do wspólnoty interesów stron, wówczas strony te mianują swoich członków oddzielnie.

Artykuł 3 – Nominacja

Jeżeli w terminie dwóch miesięcy od daty złożenia wniosku o utworzenie komisji pojednawczej strony nie wyznaczyły wszystkich członków komisji, brakujących nominacji dokonuje w terminie kolejnych dwóch miesięcy dyrektor generalny UNESCO na prośbę strony, która wniosek złożyła.

Artykuł 4 – Przewodniczący komisji

Jeżeli w terminie dwóch miesięcy po nominacji ostatniego członka komisja nie wybierze swojego przewodniczącego, dyrektor generalny powołuje przewodniczącego na wniosek strony, w terminie kolejnych dwóch miesięcy.

Artykuł 5 – Decyzje

Komisja pojednawcza podejmuje decyzje większością głosów swych członków. Komisja samodzielnie określa własne procedury działania, o ile strony uczestniczące w sporze nie postanowią inaczej. Komisja przedstawia propozycję rozstrzygnięcia sporu, którą strony rozważają w dobrej wierze.

Artykuł 6 – Różnice zdań

W przypadku różnicy zdań na temat kompetencji komisji pojednawczej, komisja samodzielnie decyduje, czy wspomniane kompetencje posiada.

CONVENTION ON THE PROTECTION AND PROMOTION OF THE DIVERSITY OF CULTURAL EXPRESSIONS

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Paris from 3 to 21 October 2005 at its 33rd session,

Affirming that cultural diversity is a defining characteristic of humanity,

Conscious that cultural diversity forms a common heritage of humanity and should be cherished and preserved for the benefit of all,

Being aware that cultural diversity creates a rich and varied world, which increases the range of choices and nurtures human capacities and values, and therefore is a mainspring for sustainable development for communities, peoples and nations,

Recalling that cultural diversity, flourishing within a framework of democracy, tolerance, social justice and mutual respect between peoples and cultures, is indispensable for peace and security at the local, national and international levels,

Celebrating the importance of cultural diversity for the full realization of human rights and fundamental freedoms proclaimed in the Universal Declaration of Human Rights and other universally recognized instruments,

Emphasizing the need to incorporate culture as a strategic element in national and international development policies, as well as in international development cooperation, taking into account also the United Nations Millennium Declaration (2000) with its special emphasis on poverty eradication,

Taking into account that culture takes diverse forms across time and space and that this diversity is embodied in the uniqueness and plurality of the identities and cultural expressions of the peoples and societies making up humanity,

Recognizing the importance of traditional knowledge as a source of intangible and material wealth, and in particular the knowledge systems of indigenous peoples, and its positive contribution to sustainable development, as well as the need for its adequate protection and promotion,

Recognizing the need to take measures to protect the diversity of cultural expressions, including their contents, especially in situations where cultural expressions may be threatened by the possibility of extinction or serious impairment,

Emphasizing the importance of culture for social cohesion in general, and in particular its potential for the enhancement of the status and role of women in society,

Being aware that cultural diversity is strengthened by the free flow of ideas, and that it is nurtured by constant exchanges and interaction between cultures,

Reaffirming that freedom of thought, expression and information, as well as diversity of the media, enable cultural expressions to flourish within societies,

Recognizing that the diversity of cultural expressions, including traditional cultural expressions, is an important factor that allows individuals and peoples to express and to share with others their ideas and values,

Recalling that linguistic diversity is a fundamental element of cultural diversity, and *reaffirming* the fundamental role that education plays in the protection and promotion of cultural expressions,

Taking into account the importance of the vitality of cultures, including for persons belonging to minorities and indigenous peoples, as manifested in their freedom to create, disseminate and distribute their traditional cultural expressions and to have access thereto, so as to benefit them for their own development,

Emphasizing the vital role of cultural interaction and creativity, which nurture and renew cultural expressions and enhance the role played by those involved in the development of culture for the progress of society at large,

Recognizing the importance of intellectual property rights in sustaining those involved in cultural creativity,

Being convinced that cultural activities, goods and services have both an economic and a cultural nature, because they convey identities, values and meanings, and must therefore not be treated as solely having commercial value,

Noting that while the processes of globalization, which have been facilitated by the rapid development of information and communication technologies, afford unprecedented conditions for enhanced interaction between cultures, they also represent a challenge for cultural diversity, namely in view of risks of imbalances between rich and poor countries,

Being aware of UNESCO's specific mandate to ensure respect for the diversity of cultures and to recommend such international agreements as may be necessary to promote the free flow of ideas by word and image,

Referring to the provisions of the international instruments adopted by UNESCO relating to cultural diversity and the exercise of cultural rights, and in particular the Universal Declaration on Cultural Diversity of 2001,

Adopts this Convention on 20 October 2005.

I. Objectives and guiding principles

Article 1 – Objectives

The objectives of this Convention are:

- (a) to protect and promote the diversity of cultural expressions;
- (b) to create the conditions for cultures to flourish and to freely interact in a mutually beneficial manner;

- (c) to encourage dialogue among cultures with a view to ensuring wider and balanced cultural exchanges in the world in favour of intercultural respect and a culture of peace;
- (d) to foster interculturality in order to develop cultural interaction in the spirit of building bridges among peoples;
- (e) to promote respect for the diversity of cultural expressions and raise awareness of its value at the local, national and international levels;
- (f) to reaffirm the importance of the link between culture and development for all countries, particularly for developing countries, and to support actions undertaken nationally and internationally to secure recognition of the true value of this link;
- (g) to give recognition to the distinctive nature of cultural activities, goods and services as vehicles of identity, values and meaning;
- (h) to reaffirm the sovereign rights of States to maintain, adopt and implement policies and measures that they deem appropriate for the protection and promotion of the diversity of cultural expressions on their territory;
- (i) to strengthen international cooperation and solidarity in a spirit of partnership with a view, in particular, to enhancing the capacities of developing countries in order to protect and promote the diversity of cultural expressions.

Article 2 – Guiding principles

1. Principle of respect for human rights and fundamental freedoms

Cultural diversity can be protected and promoted only if human rights and fundamental freedoms, such as freedom of expression, information and communication, as well as the ability of individuals to choose cultural expressions, are guaranteed. No one may invoke the provisions of this Convention in order to infringe human rights and fundamental freedoms as enshrined in the Universal Declaration of Human Rights or guaranteed by international law, or to limit the scope thereof.

2. Principle of sovereignty

States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to adopt measures and policies to protect and promote the diversity of cultural expressions within their territory.

3. Principle of equal dignity of and respect for all cultures

The protection and promotion of the diversity of cultural expressions presuppose the recognition of equal dignity of and respect for all cultures, including the cultures of persons belonging to minorities and indigenous peoples.

4. Principle of international solidarity and cooperation

International cooperation and solidarity should be aimed at enabling countries, especially developing countries, to create and strengthen their means of cultural expression, including their cultural industries, whether nascent or established, at the local, national and international levels.

5. Principle of the complementarity of economic and cultural aspects of development

Since culture is one of the mainsprings of development, the cultural aspects of development are as important as its economic aspects, which individuals and peoples have the fundamental right to participate in and enjoy.

6. Principle of sustainable development

Cultural diversity is a rich asset for individuals and societies. The protection, promotion and maintenance of cultural diversity are an essential requirement for sustainable development for the benefit of present and future generations.

7. Principle of equitable access

Equitable access to a rich and diversified range of cultural expressions from all over the world and access of cultures to the means of expressions and dissemination constitute important elements for enhancing cultural diversity and encouraging mutual understanding.

8. Principle of openness and balance

When States adopt measures to support the diversity of cultural expressions, they should seek to promote, in an appropriate manner, openness to other cultures of the world and to ensure that these measures are geared to the objectives pursued under the present Convention.

II. Scope of application

Article 3 – Scope of application

This Convention shall apply to the policies and measures adopted by the Parties related to the protection and promotion of the diversity of cultural expressions.

III. Definitions

Article 4 – Definitions

For the purposes of this Convention, it is understood that:

1. Cultural diversity

“Cultural diversity” refers to the manifold ways in which the cultures of groups and societies find expression. These expressions are passed on within and among groups and societies.

Cultural diversity is made manifest not only through the varied ways in which the cultural heritage of humanity is expressed, augmented and transmitted through the variety of cultural expressions, but also through diverse modes of artistic creation, production, dissemination, distribution and enjoyment, whatever the means and technologies used.

2. Cultural content

“Cultural content” refers to the symbolic meaning, artistic dimension and cultural values that originate from or express cultural identities.

3. Cultural expressions

“Cultural expressions” are those expressions that result from the creativity of individuals, groups and societies, and that have cultural content.

4. Cultural activities, goods and services

“Cultural activities, goods and services” refers to those activities, goods and services, which at the time they are considered as a specific attribute, use or purpose, embody or convey cultural expressions, irrespective of the commercial value they may have. Cultural activities may be an end in themselves, or they may contribute to the production of cultural goods and services.

5. Cultural industries

“Cultural industries” refers to industries producing and distributing cultural goods or services as defined in paragraph 4 above.

6. Cultural policies and measures

“Cultural policies and measures” refers to those policies and measures relating to culture, whether at the local, national, regional or international level that are either focused on culture as such or are designed to have a direct effect on cultural expressions of individuals, groups or societies, including on the creation, production, dissemination, distribution of and access to cultural activities, goods and services.

7. Protection

“Protection” means the adoption of measures aimed at the preservation, safeguarding and enhancement of the diversity of cultural expressions.

“Protect” means to adopt such measures.

8. Interculturality

“Interculturality” refers to the existence and equitable interaction of diverse cultures and the possibility of generating shared cultural expressions through dialogue and mutual respect.

IV. Rights and obligations of Parties

Article 5 – General rule regarding rights and obligations

1. The Parties, in conformity with the Charter of the United Nations, the principles of international law and universally recognized human rights instruments, reaffirm their sovereign right to formulate and implement their cultural policies and to adopt measures to protect and promote the diversity of cultural expressions and to strengthen international cooperation to achieve the purposes of this Convention.

2. When a Party implements policies and takes measures to protect and promote the diversity of cultural expressions within its territory, its policies and measures shall be consistent with the provisions of this Convention.

Article 6 – Rights of parties at the national level

1. Within the framework of its cultural policies and measures as defined in Article 4.6 and taking into account its own particular circumstances and needs, each Party may adopt measures aimed at protecting and promoting the diversity of cultural expressions within its territory.

2. Such measures may include the following:

- (a) regulatory measures aimed at protecting and promoting diversity of cultural expressions;
- (b) measures that, in an appropriate manner, provide opportunities for domestic cultural activities, goods and services among all those available within the national territory for the creation, production, dissemination, distribution and enjoyment of such domestic cultural activities, goods and services, including provisions relating to the language used for such activities, goods and services;
- (c) measures aimed at providing domestic independent cultural industries and activities in the informal sector effective access to the means of production, dissemination and distribution of cultural activities, goods and services;
- (d) measures aimed at providing public financial assistance;
- (e) measures aimed at encouraging non-profit organizations, as well as public and private institutions and artists and other cultural professionals, to develop and promote the free exchange and circulation of ideas, cultural expressions and cultural activities, goods and services, and to stimulate both the creative and entrepreneurial spirit in their activities;
- (f) measures aimed at establishing and supporting public institutions, as appropriate;
- (g) measures aimed at nurturing and supporting artists and others involved in the creation of cultural expressions;
- (h) measures aimed at enhancing diversity of the media, including through public service broadcasting.

Article 7 – Measures to promote cultural expressions

1. Parties shall endeavour to create in their territory an environment which encourages individuals and social groups:

- (a) to create, produce, disseminate, distribute and have access to their own cultural expressions, paying due attention to the special circumstances and needs of women as well as various social groups, including persons belonging to minorities and indigenous peoples;
- (b) to have access to diverse cultural expressions from within their territory as well as from other countries of the world.

2. Parties shall also endeavour to recognize the important contribution of artists, others involved in the creative process, cultural communities, and organizations that support their work, and their central role in nurturing the diversity of cultural expressions.

Article 8 – Measures to protect cultural expressions

1. Without prejudice to the provisions of Articles 5 and 6, a Party may determine the existence of special situations where cultural expressions on its territory are at risk of extinction, under serious threat, or otherwise in need of urgent safeguarding.

2. Parties may take all appropriate measures to protect and preserve cultural expressions in situations referred to in paragraph 1 in a manner consistent with the provisions of this Convention.

3. Parties shall report to the Intergovernmental Committee referred to in Article 23 all measures taken to meet the exigencies of the situation, and the Committee may make appropriate recommendations.

Article 9 – Information sharing and transparency

Parties shall:

- (a) provide appropriate information in their reports to UNESCO every four years on measures taken to protect and promote the diversity of cultural expressions within their territory and at the international level;
- (b) designate a point of contact responsible for information sharing in relation to this Convention;
- (c) share and exchange information relating to the protection and promotion of the diversity of cultural expressions.

Article 10 – Education and public awareness

Parties shall:

- (a) encourage and promote understanding of the importance of the protection and promotion of the diversity of cultural expressions, *inter alia*, through educational and greater public awareness programmes;

- (b) cooperate with other Parties and international and regional organizations in achieving the purpose of this article;
- (c) endeavour to encourage creativity and strengthen production capacities by setting up educational, training and exchange programmes in the field of cultural industries. These measures should be implemented in a manner which does not have a negative impact on traditional forms of production.

Article 11 – Participation of civil society

Parties acknowledge the fundamental role of civil society in protecting and promoting the diversity of cultural expressions. Parties shall encourage the active participation of civil society in their efforts to achieve the objectives of this Convention.

Article 12 – Promotion of international cooperation

Parties shall endeavour to strengthen their bilateral, regional and international cooperation for the creation of conditions conducive to the promotion of the diversity of cultural expressions, taking particular account of the situations referred to in Articles 8 and 17, notably in order to:

- (a) facilitate dialogue among Parties on cultural policy;
- (b) enhance public sector strategic and management capacities in cultural public sector institutions, through professional and international cultural exchanges and sharing of best practices;
- (c) reinforce partnerships with and among civil society, non-governmental organizations and the private sector in fostering and promoting the diversity of cultural expressions;
- (d) promote the use of new technologies, encourage partnerships to enhance information sharing and cultural understanding, and foster the diversity of cultural expressions;
- (e) encourage the conclusion of co-production and co-distribution agreements.

Article 13 – Integration of culture in sustainable development

Parties shall endeavour to integrate culture in their development policies at all levels for the creation of conditions conducive to sustainable development and, within this framework, foster aspects relating to the protection and promotion of the diversity of cultural expressions.

Article 14 – Cooperation for development

Parties shall endeavour to support cooperation for sustainable development and poverty reduction, especially in relation to the specific needs of developing countries, in order to foster the emergence of a dynamic cultural sector by, *inter alia*, the following means:

- (a) the strengthening of the cultural industries in developing countries through:
 - (i) creating and strengthening cultural production and distribution capacities in developing countries;
 - (ii) facilitating wider access to the global market and international distribution networks for their cultural activities, goods and services;
 - (iii) enabling the emergence of viable local and regional markets;
 - (iv) adopting, where possible, appropriate measures in developed countries with a view to facilitating access to their territory for the cultural activities, goods and services of developing countries;
 - (v) providing support for creative work and facilitating the mobility, to the extent possible, of artists from the developing world;
 - (vi) encouraging appropriate collaboration between developed and developing countries in the areas, *inter alia*, of music and film;
- (b) capacity-building through the exchange of information, experience and expertise, as well as the training of human resources in developing countries, in the public and private sector relating to, *inter alia*, strategic and management capacities, policy development and implementation, promotion and distribution of cultural expressions, small-, medium- and micro-enterprise development, the use of technology, and skills development and transfer;
- (c) technology transfer through the introduction of appropriate incentive measures for the transfer of technology and know-how, especially in the areas of cultural industries and enterprises;
- (d) financial support through:
 - (i) the establishment of an International Fund for Cultural Diversity as provided in Article 18;
 - (ii) the provision of official development assistance, as appropriate, including technical assistance, to stimulate and support creativity;
 - (iii) other forms of financial assistance such as low interest loans, grants and other funding mechanisms.

Article 15 – Collaborative arrangements

Parties shall encourage the development of partnerships, between and within the public and private sectors and non-profit organizations, in order to cooperate with developing countries in the enhancement of their capacities in the protection and promotion of the diversity of cultural expressions. These innovative partnerships shall, according to the practical needs of developing countries, emphasize the further development of infrastructure, human resources and policies, as well as the exchange of cultural activities, goods and services.

Article 16 – Preferential treatment for developing countries

Developed countries shall facilitate cultural exchanges with developing countries by granting, through the appropriate institutional and legal frameworks, preferential treatment to artists and other cultural professionals and practitioners, as well as cultural goods and services from developing countries.

Article 17 – International cooperation in situations of serious threat to cultural expressions

Parties shall cooperate in providing assistance to each other, and, in particular to developing countries, in situations referred to under Article 8.

Article 18 – International Fund for Cultural Diversity

1. An International Fund for Cultural Diversity, hereinafter referred to as “the Fund”, is hereby established.
2. The Fund shall consist of funds-in-trust established in accordance with the Financial Regulations of UNESCO.
3. The resources of the Fund shall consist of:
 - (a) voluntary contributions made by Parties;
 - (b) funds appropriated for this purpose by the General Conference of UNESCO;
 - (c) contributions, gifts or bequests by other States; organizations and programmes of the United Nations system, other regional or international organizations; and public or private bodies or individuals;
 - (d) any interest due on resources of the Fund;
 - (e) funds raised through collections and receipts from events organized for the benefit of the Fund;
 - (f) any other resources authorized by the Fund’s regulations.
4. The use of resources of the Fund shall be decided by the Intergovernmental Committee on the basis of guidelines determined by the Conference of Parties referred to in Article 22.
5. The Intergovernmental Committee may accept contributions and other forms of assistance for general and specific purposes relating to specific projects, provided that those projects have been approved by it.
6. No political, economic or other conditions that are incompatible with the objectives of this Convention may be attached to contributions made to the Fund.
7. Parties shall endeavour to provide voluntary contributions on a regular basis towards the implementation of this Convention.

Article 19 – Exchange, analysis and dissemination of information

1. Parties agree to exchange information and share expertise concerning data collection and statistics on the diversity of cultural expressions as well as on best practices for its protection and promotion.
2. UNESCO shall facilitate, through the use of existing mechanisms within the Secretariat, the collection, analysis and dissemination of all relevant information, statistics and best practices.
3. UNESCO shall also establish and update a data bank on different sectors and governmental, private and non-profit organizations involved in the area of cultural expressions.
4. To facilitate the collection of data, UNESCO shall pay particular attention to capacity-building and the strengthening of expertise for Parties that submit a request for such assistance.
5. The collection of information identified in this Article shall complement the information collected under the provisions of Article 9.

V. Relationship to other instruments

Article 20 – Relationship to other treaties: mutual supportiveness, complementarity and non-subordination

1. Parties recognize that they shall perform in good faith their obligations under this Convention and all other treaties to which they are parties. Accordingly, without subordinating this Convention to any other treaty,
 - (a) they shall foster mutual supportiveness between this Convention and the other treaties to which they are parties; and
 - (b) when interpreting and applying the other treaties to which they are parties or when entering into other international obligations, Parties shall take into account the relevant provisions of this Convention.
2. Nothing in this Convention shall be interpreted as modifying rights and obligations of the Parties under any other treaties to which they are parties.

Article 21 – International consultation and coordination

Parties undertake to promote the objectives and principles of this Convention in other international forums. For this purpose, Parties shall consult each other, as appropriate, bearing in mind these objectives and principles.

VI. Organs of the Convention

Article 22 – Conference of Parties

1. A Conference of Parties shall be established. The Conference of Parties shall be the plenary and supreme body of this Convention.
2. The Conference of Parties shall meet in ordinary session every two years, as far as possible, in conjunction with the General Conference of UNESCO. It may meet in extraordinary session if it so decides or if the Intergovernmental Committee receives a request to that effect from at least one-third of the Parties.
3. The Conference of Parties shall adopt its own rules of procedure.
4. The functions of the Conference of Parties shall be, *inter alia*:
 - (a) to elect the Members of the Intergovernmental Committee;
 - (b) to receive and examine reports of the Parties to this Convention transmitted by the Intergovernmental Committee;
 - (c) to approve the operational guidelines prepared upon its request by the Intergovernmental Committee;
 - (d) to take whatever other measures it may consider necessary to further the objectives of this Convention.

Article 23 – Intergovernmental Committee

1. An Intergovernmental Committee for the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions, hereinafter referred to as “the Intergovernmental Committee”, shall be established within UNESCO. It shall be composed of representatives of 18 States Parties to the Convention, elected for a term of four years by the Conference of Parties upon entry into force of this Convention pursuant to Article 29.
2. The Intergovernmental Committee shall meet annually.
3. The Intergovernmental Committee shall function under the authority and guidance of and be accountable to the Conference of Parties.
4. The Members of the Intergovernmental Committee shall be increased to 24 once the number of Parties to the Convention reaches 50.
5. The election of Members of the Intergovernmental Committee shall be based on the principles of equitable geographical representation as well as rotation.
6. Without prejudice to the other responsibilities conferred upon it by this Convention, the functions of the Intergovernmental Committee shall be:
 - (a) to promote the objectives of this Convention and to encourage and monitor the implementation thereof;

- (b) to prepare and submit for approval by the Conference of Parties, upon its request, the operational guidelines for the implementation and application of the provisions of the Convention;
 - (c) to transmit to the Conference of Parties reports from Parties to the Convention, together with its comments and a summary of their contents;
 - (d) to make appropriate recommendations to be taken in situations brought to its attention by Parties to the Convention in accordance with relevant provisions of the Convention, in particular Article 8;
 - (e) to establish procedures and other mechanisms for consultation aimed at promoting the objectives and principles of this Convention in other international forums;
 - (f) to perform any other tasks as may be requested by the Conference of Parties.
7. The Intergovernmental Committee, in accordance with its Rules of Procedure, may invite at any time public or private organizations or individuals to participate in its meetings for consultation on specific issues.
8. The Intergovernmental Committee shall prepare and submit to the Conference of Parties, for approval, its own Rules of Procedure.

Article 24 – UNESCO Secretariat

1. The organs of the Convention shall be assisted by the UNESCO Secretariat.
2. The Secretariat shall prepare the documentation of the Conference of Parties and the Intergovernmental Committee as well as the agenda of their meetings and shall assist in and report on the implementation of their decisions.

VII. Final clauses

Article 25 – Settlement of disputes

1. In the event of a dispute between Parties to this Convention concerning the interpretation or the application of the Convention, the Parties shall seek a solution by negotiation.
2. If the Parties concerned cannot reach agreement by negotiation, they may jointly seek the good offices of, or request mediation by, a third party.
3. If good offices or mediation are not undertaken or if there is no settlement by negotiation, good offices or mediation, a Party may have recourse to conciliation in accordance with the procedure laid down in the Annex of this Convention. The Parties shall consider in good faith the proposal made by the Conciliation Commission for the resolution of the dispute.

4. Each Party may, at the time of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it does not recognize the conciliation procedure provided for above. Any Party having made such a declaration may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Director-General of UNESCO.

Article 26 – Ratification, acceptance, approval or accession by Member States

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by Member States of UNESCO in accordance with their respective constitutional procedures.

2. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Director-General of UNESCO.

Article 27 – Accession

1. This Convention shall be open to accession by all States not Members of UNESCO but members of the United Nations, or of any of its specialized agencies, that are invited by the General Conference of UNESCO to accede to it.

2. This Convention shall also be open to accession by territories which enjoy full internal self-government recognized as such by the United Nations, but which have not attained full independence in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV), and which have competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of such matters.

3. The following provisions apply to regional economic integration organizations:

- (a) This Convention shall also be open to accession by any regional economic integration organization, which shall, except as provided below, be fully bound by the provisions of the Convention in the same manner as States Parties;
- (b) In the event that one or more Member States of such an organization is also Party to this Convention, the organization and such Member State or States shall decide on their responsibility for the performance of their obligations under this Convention. Such distribution of responsibility shall take effect following completion of the notification procedure described in subparagraph (c). The organization and the Member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently. In addition, regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their rights to vote with a number of votes equal to the number of their Member States that are Parties to this Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its Member States exercises its right, and vice-versa;
- (c) A regional economic integration organization and its Member State or States which have agreed on a distribution of responsibilities as provided in subparagraph (b) shall inform the Parties of any such proposed distribution of responsibilities in the following manner:

- (i) in their instrument of accession, such organization shall declare with specificity, the distribution of their responsibilities with respect to matters governed by the Convention;
 - (ii) in the event of any later modification of their respective responsibilities, the regional economic integration organization shall inform the depositary of any such proposed modification of their respective responsibilities; the depositary shall in turn inform the Parties of such modification;
- (d) Member States of a regional economic integration organization which become Parties to this Convention shall be presumed to retain competence over all matters in respect of which transfers of competence to the organization have not been specifically declared or informed to the depositary;
- (e) “Regional economic integration organization” means an organization constituted by sovereign States, members of the United Nations or of any of its specialized agencies, to which those States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to become a Party to it.

4. The instrument of accession shall be deposited with the Director-General of UNESCO.

Article 28 – Point of contact

Upon becoming Parties to this Convention, each Party shall designate a point of contact as referred to in Article 9.

Article 29 – Entry into force

1. This Convention shall enter into force three months after the date of deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, but only with respect to those States or regional economic integration organizations that have deposited their respective instruments of ratification, acceptance, approval, or accession on or before that date. It shall enter into force with respect to any other Party three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by Member States of the organization.

Article 30 – Federal or non-unitary constitutional systems

Recognizing that international agreements are equally binding on Parties regardless of their constitutional systems, the following provisions shall apply to Parties which have a federal or non-unitary constitutional system:

- (a) with regard to the provisions of this Convention, the implementation of which comes under the legal jurisdiction of the federal or central legislative power,

the obligations of the federal or central government shall be the same as for those Parties which are not federal States;

- (b) with regard to the provisions of the Convention, the implementation of which comes under the jurisdiction of individual constituent units such as States, counties, provinces, or cantons which are not obliged by the constitutional system of the federation to take legislative measures, the federal government shall inform, as necessary, the competent authorities of constituent units such as States, counties, provinces or cantons of the said provisions, with its recommendation for their adoption.

Article 31 – Denunciation

1. Any Party to this Convention may denounce this Convention.
2. The denunciation shall be notified by an instrument in writing deposited with the Director-General of UNESCO.
3. The denunciation shall take effect 12 months after the receipt of the instrument of denunciation. It shall in no way affect the financial obligations of the Party denouncing the Convention until the date on which the withdrawal takes effect.

Article 32 – Depositary functions

The Director-General of UNESCO, as the depositary of this Convention, shall inform the Member States of the Organization, the States not members of the Organization and regional economic integration organizations referred to in Article 27, as well as the United Nations, of the deposit of all the instruments of ratification, acceptance, approval or accession provided for in Articles 26 and 27, and of the denunciations provided for in Article 31.

Article 33 – Amendments

1. A Party to this Convention may, by written communication addressed to the Director-General, propose amendments to this Convention. The Director-General shall circulate such communication to all Parties. If, within six months from the date of dispatch of the communication, no less than one half of the Parties reply favourably to the request, the Director-General shall present such proposal to the next session of the Conference of Parties for discussion and possible adoption.
2. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of Parties present and voting.
3. Once adopted, amendments to this Convention shall be submitted to the Parties for ratification, acceptance, approval or accession.
4. For Parties which have ratified, accepted, approved or acceded to them, amendments to this Convention shall enter into force three months after the deposit of the instruments referred to in paragraph 3 of this Article by two-thirds of the Parties. Thereafter, for each Party that ratifies, accepts, approves or accedes to an amendment, the said amendment shall enter into force three months after the date of deposit by that Party of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

5. The procedure set out in paragraphs 3 and 4 shall not apply to amendments to Article 23 concerning the number of Members of the Intergovernmental Committee. These amendments shall enter into force at the time they are adopted.

6. A State or a regional economic integration organization referred to in Article 27 which becomes a Party to this Convention after the entry into force of amendments in conformity with paragraph 4 of this Article shall, failing an expression of different intention, be considered to be:

- (a) Party to this Convention as so amended; and
- (b) a Party to the unamended Convention in relation to any Party not bound by the amendments.

Article 34 – Authoritative texts

This Convention has been drawn up in Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish, all six texts being equally authoritative.

Article 35 – Registration

In conformity with Article 102 of the Charter of the United Nations, this Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General of UNESCO.

ANNEX**Conciliation Procedure***Article 1 – Conciliation Commission*

A Conciliation Commission shall be created upon the request of one of the Parties to the dispute. The Commission shall, unless the Parties otherwise agree, be composed of five members, two appointed by each Party concerned and a President chosen jointly by those members.

Article 2 – Members of the Commission

In disputes between more than two Parties, Parties in the same interest shall appoint their members of the Commission jointly by agreement. Where two or more Parties have separate interests or there is a disagreement as to whether they are of the same interest, they shall appoint their members separately.

Article 3 – Appointments

If any appointments by the Parties are not made within two months of the date of the request to create a Conciliation Commission, the Director-General of UNESCO shall, if asked to do so by the Party that made the request, make those appointments within a further two-month period.

Article 4 – President of the Commission

If a President of the Conciliation Commission has not been chosen within two months of the last of the members of the Commission being appointed, the Director-General of UNESCO shall, if asked to do so by a Party, designate a President within a further two-month period.

Article 5 – Decisions

The Conciliation Commission shall take its decisions by majority vote of its members. It shall, unless the Parties to the dispute otherwise agree, determine its own procedure. It shall render a proposal for resolution of the dispute, which the Parties shall consider in good faith.

Article 6 – Disagreement

A disagreement as to whether the Conciliation Commission has competence shall be decided by the Commission.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- Rzeczpospolita Polska postanawia przystąpić do tej konwencji,
- postanowienia konwencji są przyjęte, ratyfikowane i będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 19 lipca 2007 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Kaczyński*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *J. Kaczyński*